

MĄDRE

DZIECKO

BIULETYN AKADEMII NAUKI

www.akademianauki.pl

/ #3 / wrzesień 2013

ISSN 2299-3398

akademia nauki

1919 rok założenia 1998

SZKOLNE ROLE DZIECKA

Kiedy dziecko idzie do szkoły, jest wypełnione ciekawością i nadzieją. Wyobraża sobie lekcje, cieszy się z nowego tornistra. Mały uczeń bardziej myśli o tym, JAK będzie, niż o tym, jaki będzie w szkole.

Niesamowite jest to, jak szybko dziecko zaczyna zauważać sygnały oceniające i odbierać informacje o tym, jakie JEST. Począwszy od porównywania plecaków i piórników, po porównanie, ile pochwał dostał ktoś od nowej pani. Dzieci błyskawicznie orientują się,

jak inni rówieśnicy radzą sobie z zadaniami szkolnymi. Mali uczniowie szybko tworzą zbiór nieświadomych przekonań na temat swoich zdolności, swojej ważności, przydatności itd. Te swoiste systemy dziecięcego wartościowania siebie nazywamy rolami bądź maskami.

Oddajemy do Państwa rąk kolejny biuletyn, w którym przedstawiamy garść refleksji na temat dziecięcych ról. Życzymy przyjemnej lektury.

„DOBRY UCZEŃ” - ROLA, KTÓRA CHRONI

Bardzo schematycznie mówiąc – dziecko, które od początku dobrze radzi sobie w szkole, to dziecko, które z łatwością wykonuje polecenia, dla którego instrukcje są zrozumiałe i które spełnia oczekiwania nauczyciela. To dziecko, które sprawnie czyta i liczy. Robi postępy, za które otrzymuje pozytywne wzmocnienia, co zachęca je do systematycznej pracy. To dziecko, które nie wstrzymuje tempa pracy grupy. To dziecko, które sprawnie odwzorowuje materiał z tablicy, przepisując do zeszytu. Takie dziecko najczęściej już na starcie znajduje się w roli „radzącego sobie w szkole”, „zdolnego”, „dziecka bezproblemowego”, „dobrego ucznia”.

Te role można nazwać chroniącymi. Możliwość wejścia w nie daje olbrzymie zyski – akceptację, pozytywne informacje zwrotne, uwagę i nagrody, podniesienie rangi w szkole oraz w domu, i wiele innych. Są to role pożądane, gdyż przynoszą odprężenie rodzicom i nauczycielowi. Są traktowane jako oczywista powinność dziecka, ale niestety, nie wszystkie dzieci mogą tę rolę grać.

JA NIE CHCĘ ZNIKĄĆ...

Przed czym chronią te oczekiwane przez wszystkich role? Przed innymi rolami, takimi, które odcinają dziecko od zasobów intelektualnych, które obniżają pozytywną samoocenę i które mogą „wepchnąć” dziecko w destrukcyjne zachowania. W szkole dość szybko zarysowuje się pewien podział na dzieci,

które sobie radzą w szkole, i dzieci, które sobie nie radzą. Te „nieradzące sobie”, by nie zniknąć, by nie stać się niewidzialne, szukają przestrzeni, w której będą zauważone. Aby to osiągnąć, mogą zacząć zachowywać się w sposób nieaprobowany przez nauczyciela, rówieśników czy nawet rodziców.

BŁAZEN KLASOWY

Poszukiwanie miejsca na zaistnienie jest naturalną, wewnętrzną i nieświadomą potrzebą dzieci. Ich wewnętrzna mądrość sprawia, że zawsze znajdują taką rolę, dzięki której będą zauważane przez nauczycielkę, nawet jeżeli przyniesie to pewien rodzaj cierpienia psychologicznego. Pani nie chwali mnie za to, że sobie radzę, ale często zwraca mi uwagę, troszczy się, kiedy się uderzę, lub martwi się, bo nikt mnie w klasie nie lubi. Możliwość jest mnóstwo. Kiedy jakieś zachowania przyniosą efekt, nieświadomie zachęca to dzieci do ich powtarzania. Tak rodzą się role. Może to być rola „błazna klasowego”, „łobuza”, „dziecka niedbałego”, „tego, który się wycofuje”, „zamkniętego w sobie”, „takiego, który bezczelnie się odzywa”, „zależniowego”, „biedactwa”, „choro-

witego”. Do wejścia w rolę popycha dzieci lęk przed byciem niewidocznym, bezsilność i obniżające się poczucie własnej wartości, konfrontacja z tym, że nie są adekwatne do oczekiwań. Bycie „nikim” sprawia, że dziecko też jest kimś w klasowej mozaice. Skutki odgrywania takich ról, oprócz pozornych korzyści, są często bolesne i dla dziecka, i dla rodziny. Rodzice mówią, że czasem serce im pęka, gdy widzą, jak zmienia się dziecko, i trudno im zrozumieć, że tak zdolne, dobrze zapowiadające się dziecko marnuje swój potencjał. Im wcześniej zauważymy tendencje do „wchodzenia” w pewne role przez dziecko, tym sprawniej możemy zapobiec usztywnieniu się tej roli. To, co można z pewnością zrobić w takiej sytuacji, wymieniamy poniżej.

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ, KTÓRE MOGĄ POMÓC DZIECKU

- Warto znaleźć nowe, inne środowisko (np. harcerstwo), w którym dziecko może poprobać innych ról. Mogą to być również zajęcia dodatkowe, na których zwraca się uwagę na pracę nad zasobami dziecka. Zajęcia, na których umiejętnie stawia się je przed wyzwaniem, na których mogą odnosić sukcesy, a ich wysiłek i talenty są doceniane.
- Pomocnym może być wyposażenie dziecka w techniki pracy umysłowej, które mogą pomóc mu dobrze radzić sobie w szkole.
- Praca z terapeutą w kierunku podejmowania innych zachowań i pracy nad samooceną również może okazać się korzystna.
- Dobrze jest w tym zakresie ściśle współpracować z wychowawcą. Jest to szczególnie ważne dla dzieci z klas I-III.

Duże znaczenie będzie miało wsparcie dla dziecka w domu. Chodzi tu szczególnie o jego poczucie bezpieczeństwa. Najcenniejsze, co może podarować rodzina, to przekonanie, że bez względu na zachowanie dziecko jest kochane i akceptowane. Zaopiekuj się dzieckiem i zadbaj o to, by niepożądane role nie utrwaliły się, a ono nie przyzwyczyło się do noszenia tego „kostiumu” jako jedynej, którą ma.

UCZENIA TRZEBA SIĘ NAUCZYĆ

KULTURA KONTRA NATURA

Kiedy nasze dziecko było malutkie, załatwiał się w pieluszkę, gryzło paluszkę, wypluwało jedzenie na siebie i uroczo brudziło nim wszystko wkoło. Nasz maluszek był całkowicie spontaniczny i naturalny. Ale przyszedł czas, kiedy rozpoczął się trening czystości. Cywilizacja i kultura zaczęły kształtować naturę. Dziecko uczyło się, jak korzystać z toalety, jak posługiwać się sztućcami, opanowywało nawyk mycia rącek przed jedzeniem i mycia zębów po posiłku. Dzięki temu treningowi dziś ma wiedzę i umiejętność odpowiedniego zachowania i poruszania się w cywilizowanym świecie. Z czasem nawyki stały się tak silne, że czynności te nie wymagają już przypominania. Gdybyśmy zaniedbali trening czystości w okresie przedszkola, nasze dziecko mogłoby mieć spore problemy w szkole i później, w dorosłym życiu.)

SAMODZIELNOŚĆ W ODRABIANIU LEKCJI

Tak, jak przedszkole jest czasem na trening higieny osobistej, tak szkoła jest czasem na trening umiejętności związanych z uczeniem się. Trening higieny osobistej czy nauka posługiwania się nożem i widelcem wymagają czasu i troski. Jednak nie mniejszej troski wymaga nauczanie dziecka, jak

posługiwać się pamięcią, rozwijanie jego zdolności do koncentracji, biegłości w czytaniu. Pragniemy, by nasze dziecko potrafiło samodzielnie się uczyć, by zapamiętywało wiadomości z lekcji, pilnie odrabiało zadania domowe i miało dobre stopnie. Ale czy dzieci wiedzą, jak się uczyć?

INSTYKNT UCZENIA SIĘ NIE SPRAWDZA SIĘ W... SZKOLE

Każde dziecko rodzi się z olbrzymią zdolnością adaptacyjną - na przykład błyskawicznie opanowuje mowę ludzką (w pewnych okolicznościach nawet kilka języków). Gdyby nasze dziecko urodziło się w buszu, potrafiłoby wspinać się na drzewa i łapać jaszczurki. Mózg dziecka doskonale potrafi dopasować się do otaczających warunków. Jednak sam instykt i zdolności adaptacyjne rzadko w pełni sprawdzają się w szkole. Szkoła jest „produktem” kultury i cywilizacji i wymaga bardziej złożonych umiejętności uczenia się.

Jeżeli wyposażymy dzieci w podstawowe narzędzia umysłowe i wyrobimy w nich prawidłowe nawyki uczenia się, będą mogły czerpać z nauki więcej przyjemności, a wypracowane metody będą procentować do końca życia. My nazywamy to Mocą w Tornistrze. ●

*Nikt nie rodzi się
czytelnikiem,
czytelnika trzeba
wychować*

SZKOLNY STRES

Pewna dziewczynka miała olbrzymie problemy na lekcjach historii. Była zagrożona oceną niedostateczną. Lekcje te wiązały się z olbrzymim stresem. Dziewczynka, kiedy wchodziła na zajęcia, miała potężny „supel” w brzuchu. Na samą myśl o sprawdzianie dostawała rozstroju żołądka. Bardzo silnie była w roli „tej, która sobie nie radzi”. Momentem przełomowym w tej trudnej dla niej sytuacji było poznanie metody nieliniowego notowania. Zaczęła tworzyć Mapy Myśli, które ułatwiły jej organizowanie wiedzy historycznej w piękne, kolorowe schematy graficzne. Opanowała również techniki pamięciowe i dzięki nim zapamiętywała daty wszelkich wydarzeń. Zaczęła otrzymywać

z historii coraz lepsze stopnie. Z czasem stała się najlepszą uczennicą, a nawet zaczęła jeździć na Olimpiady Historyczne. W przypadku tej dziewczynki sam instykt i zdolność do adaptacji nie wystarczył. Ponośliła porażki i ciężko to przeżywała. Wszystko zaczęło się zmieniać, kiedy dziewczynka opanowała odpowiednie techniki i wyrobiła w sobie nawyki pracy z materiałem szkolnym. W ten sposób wsparła swoją naturalną zdolność do nauki i zaczęła czerpać przyjemność z uczenia się. Osiągane sukcesy dodatkowo napędzały jej motywację i zapał, oraz zwiększały wiarę i zaufanie do siebie. Dziecko, które wie, jak się uczyć, po prostu robi to chętniej. ●

CO Z TĄ PAMIĘCIĄ - DOBRA CZY KRÓTKA?

Jeżeli ktoś przez telefon podyktuje ci listę zakupów i poprosi, żebyś kupił: pomidory, jajka, cukier, olej, szynkę, śledzie, czosnek, cytrynę, bułkę, banany, to kiedy wejdiesz do sklepu, jest duże prawdopodobieństwo, że czegoś nie kupisz. Czy można coś poradzić na tak „słabą” pamięć?

Spróbujmy użyć wyobraźni i przekonajmy się, czy rzeczywiście nasza pamięć jest aż tak słaba. Wyobraź sobie przez chwilę, że deptasz pomidory stopami, ktoś rozbił jajko na twoich kolanach i masz wielką plamę z żółtka na spodniach. Teraz zobacz swoje uda całe w cukrze i pocuj, że ktoś masuje ci plecy ciepłym olejem. Przez chwilę zobacz plasterki szynki na swoim brzuchu, śledzie na klatce piersiowej i korale z czosnku na szyi. Pocuj gorzki smak cytryny w ustach, zrób peeling z bułki tartej na nosie i połóż maseczkę z banana na czole. Teraz, kiedy przez chwilę skupisz się na poszczególnych częściach ciała, najprawdopodobniej odtworzysz całą listę zakupów. Jeżeli tak się stało, możesz sobie pogratulować - właśnie

opanowałaś mnemotechnikę zwaną Zakładkami Osobistymi. Okazało się, że to nie słaba pamięć, ale brak umiejętności jej wykorzystania jest rzeczywistym problemem, prawda?

Mnemotechniki to narzędzia pracy umysłowej, które ułatwiają zapamiętywanie. Nie ma informacji, której nie można by było zapamiętać przy użyciu technik pamięciowych. Są techniki, które ułatwiają naukę wierszy, inne pozwalają zapamiętywać wzory matematyczne, jeszcze inne służą do zapamiętywania liczb i dat historycznych, a kolejne służą do nauki obcych słów i definicji. Postugiwanie się mnemotechnikami sprawia dzieciom dużo frajdy.

W Akademii Nauki dzieci poznają techniki pamięciowe i trenują ich stosowanie na materiale, którego uczą się na co dzień w szkole. Bywa tak, że dziecko w Akademii opanuje wiadomości, które ma za chwilę w szkole na lekcjach. Dziecko może wykazać się wiedzą i rośnie jego wiara we własne możliwości. Wzrasta moc w tornistrze... ●

DZIECKO, KTÓRE DOBRZE CZYTA, ŁATWIEJ RADZI SOBIE W SZKOLE

Kiedy dziecko czyta książkę, w jego umyśle rodzą się obrazy pięknych, czarodziejskich krain. Nasza pociecha przeżywa w wyobraźni przygody bohaterów, utożsamia się z nimi, poszerza swój bogaty, wewnętrzny świat i przyswaja nowe zachowania. Czytanie pobudza miliony neuronów w jego mózgu, rozwija wyobraźnię, pamięć, inteligencję. Wartość takiej stymulacji dla rozwoju zdolności dziecka jest przeogromna. Telewizja czy komputer nawet w przybliżeniu nie rozwijają umysłu dziecka tak, jak czyni to kontakt z książką. Dlatego w Akademii Nauki czytanie otaczamy najwyższą troską. Większość materiału, który przyjdzie opanować

twojemu dziecku w szkole, będzie związana z czytaniem. Dobra sprawność i jakość czytania przekłada się na dobre rozumienie zadań z treścią, wpływa na poprawne rozumienie pytań na testach trzecioklasisty, szóstoklasisty czy gimnazjalisty. Jednak nikt nie rodzi się czytelnikiem, czytelnika trzeba wychować.

Każde dziecko, które mogło nauczyć się mówić po polsku, przy odpowiednio skonstruowanym treningu może nauczyć się bardzo sprawnie czytać i czerpać przyjemność z sukcesów odnoszonych w szkole. ●

Dni Otwartych Drzwi

HARMONOGRAM

DZIECI PRZEDSZKOLNE

/10.00 - 11.00/ Mały Odkrywca

Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 3-4-letnich i rodziców

Przekonasz się, jak duże korzyści przynosi rozpoczęcie zabaw z czytaniem we wczesnym dzieciństwie. Doświadczysz, ile radości niesie to ze sobą oraz jak duży wpływ ma na rozwój intelektualny i emocjonalny Twojego dziecka.

/11.30 - 12.30/ Mały Odkrywca

Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 5-6-letnich i rodziców

Zrozumiesz, jak dzięki odpowiednim zabawom dzieci mogą szybko nauczyć się czytania oraz jak kluczowe znaczenie ma to dla ich poczucia pewności siebie, kiedy już pójdą do szkoły.

DZIECI SZKOLNE

/9.30 - 10.45/ Mądre Dziecko Dobry Początek

Lekcja pokazowa kursu dla dzieci z klas I i II oraz ich rodziców

Zobaczysz, jak podczas zajęć Twoje dziecko uczy się czytania i skutecznie podnosi jego biegłość, doskonale się przy tym bawiąc; a także, jak rozwija swoją zdolność koncentracji. Dowiesz się, jak wspólnie możemy zbudować w dziecku przekonanie „poradzę sobie”.

/11.30 - 12.45/ Mądre Dziecko

Lekcja pokazowa kursu dla dzieci z klas III i IV oraz rodziców

Dowiesz się, co takiego sprawia, że dzieci na naszych zajęciach nie mogą doczekać się treningu czytania. Zobaczysz, jak grając w Gniew Smoka, można uczyć się tabliczki mnożenia, ortografii czy dat historycznych. Zobaczysz, jak przeżywanie emocjonujących przygód w grach fabularnych, może rozwijać wewnętrzne przekonanie „poradzę sobie” i uczyć się budować coraz lepsze relacje z rówieśnikami.

/13.15 - 14.30/ Uczeń z Charakterem

Lekcja pokazowa dla dzieci z klas V i VI oraz rodziców

Przekonasz się, jak poprzez odpowiedni trening na naszych zajęciach sprawić, by Twoje dziecko samodzielnie i w krótszym czasie odrabiało lekcje, a także dostawało lepsze oceny w szkole. Pokażemy Ci, co robimy, by dzieci zaczęły wierzyć w siebie i co za tym idzie pewniej czuły się na lekcjach oraz w grupie rówieśników.

FESTIWAL NAUKI

Pokaz eksperymentów naukowych dla dzieci, które można obejrzeć po każdym warsztacie.

Szczegółowy opis wszystkich kursów na www.akademianauki.pl

GIMNAZJALIŚCI

/13.00 - 14.30/ Gimnazjalista z Klasą

Lekcja pokazowa kursu dla młodzieży gimnazjalnej i rodziców

Zobaczysz, jak dzięki treningowi odpowiednich technik na naszych zajęciach gimnazjaliści wyrabiają nawyki samodzielnego, sprawnego uczenia się. Jak dzięki temu może wzrosnąć ich poczucie odpowiedzialności za ten obszar oraz jaki wpływ ma to na wyniki egzaminu gimnazjalnego. Dowiesz się również, jak poprzez specjalne dramy młodzież uczy się radzić sobie z własnymi emocjami.

DOROŚLI

/11.00 - 12.30/ Kwantowy Umysł

Lekcja pokazowa kursu dla młodzieży licealnej, studentów oraz osób aktywnych zawodowo

Doświadczysz, jak poprzez uczestnictwo w naszych zajęciach można opanować spójny system uczenia się, który znacząco przyspieszy Twoje tempo i komfort przyswajania informacji. Podczas prezentacji doświadczysz, jak duży postęp możesz osiągnąć w biegłości czytania, a także poznasz jedną z wielu technik pamięciowych.

JĘZYKI OBCE

Zobacz, jak dzięki zabawom Twoje dziecko szybko może zacząć mówić po angielsku lub hiszpańsku.

Magic English

/11.30 - 12.15/ Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 3-4-letnich i rodziców

/13.00 - 13.45/ Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 5-6-letnich i rodziców

Espanol Magico

/10.30 - 11.15/ Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 5-6 letnich i rodziców.

/13.15 - 14.00/ Lekcja pokazowa kursu dla dzieci 7-9 letnich i rodziców.

Prosimy o telefoniczną rezerwację miejsc tel. 61 66 38 700

Lekcje pokazowe odbywają się do końca października, również w dni powszednie.

Akademia Nauki zaprasza na

Dni Otwartych Drzwi

cykl bezpłatnych lekcji pokazowych

TERMIN:

07-08 WRZEŚNIA

/SOBOTA, NIEDZIELA/

oraz

14-15 WRZEŚNIA

/SOBOTA, NIEDZIELA/

MIEJSCE:

AKADEMIA NAUKI

/Poznań, ul. Ratajczaka 35/

Dokładny harmonogram na stronach 6-7.

Prosimy o telefoniczną rezerwację miejsc

tel. 61 66 38 700

www.akademianauki.pl

akademia nauki